

1.KAPSAM

Bu prosedür, olağanüstü durumlarla karşılaşılması halinde kontrol ve sertifikasyon işlemlerinin yönetilmesi için gerçekleştirilecek faaliyetleri kapsamaktadır.

2.AMAÇ

Bu prosedürün amacı, Organik Tarım sertifikasyon işlemlerini yerine getirirken tüm tarafları etkileyen olağanüstü olayların veya koşulların yönetimine yönelik izlenecek yolu belirlemektir.

3.TANIMLAR

Olağanüstü Olay veya Durum: Genellikle “mücbir sebep” veya “doğal afet” olarak adlandırılan ve organizasyonun kontrolünün dışında olan bir durumdur. Örneğin; savaş, grev, isyan, siyasi istikrarsızlık, jeopolitik gerginlik, terörizm, suç, salgın (epidemik veya pandemik), sel, deprem, kötü niyetli bilgisayar korsanlığı, diğer doğal veya insan eliyle gerçekleşen felaketlerdir. (IAF ID 3)

Uzaktan Kontrol: Olağanüstü durumlar nedeniyle sertifikasyon sürecinin devamlılığının sağlanması amacıyla, kontrolörün süreçlerle ve ürünlerle ilgili bilgileri; üretim sahasına gitmeden, toplaması, saklaması, geri alması, işlemesi, analiz etmesi ve aktarması amacıyla bilgi işlem teknolojilerini kullandığı kontrol yöntemi.

4.UYGULAMA

4.1 Başvuru ve Sözleşme

EGETAR, Yönetmelikte yer alan sürelerde kontrol ve sertifikasyon faaliyetlerine ilişkin bilgileri “uzaktan kontrol” butonunu seçerek OTBİS’e kaydeder.

Bir önceki sertifikasını başka bir yetkilendirilmiş kuruluştan alan müteşebbisler, verilmiş olan sertifikaya ilişkin gerekli olan bütün bilgi ve belgeleri yeni sözleşme imzaladığı EGETAR’ a iletmesi sonucunda bu talimatta belirtilen uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin süreç başlatılabilir. Gerekli durumlarda, bir önceki yılın sertifikasını veren yetkilendirilmiş kuruluş kontrol raporuna ve düzeltici faaliyetlere ilişkin konularla ilgili bir raporunu müteşebbislere verir.

Müteşebbislerin uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin talebinin bulunması esastır.

Arazi kontrolünü gerektirecek düzeyde bir şikâyet olması durumunda, yerinde kontrol gerçekleştirilir.

4.2 Olağanüstü durumlarda kontrol ve sertifikasyona ilişkin genel kurallar

Bahsi geçen olağanüstü durumlarla karşılaşılması halinde gerçekleştirilecek organik tarım faaliyetlerinin yıllık kontrol sıklığı, haberli ve habersiz kontrol sayısı ile sertifikaların geçerlilik sürelerine ilişkin kontrol ve sertifikasyon hizmetlerinin usul ve esasları, 18/8/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin Ek Madde-2’ye göre belirlenmiştir.

Gerçekleştirilen kontrol ve sertifikasyon, aşağıda belirtilen genel kurallar çerçevesinde yürütülür:

a) Müteşebbislerin bir önceki yıl yayımlanmış sertifikalı ürünleri için ilgili bakanlık ve akreditasyon kuruluşlarının yayınlamış olduğu yönetmelik, prosedür veya talimatlara göre kontrol ve sertifikasyon faaliyetleri yürütülür.

b) Kontrolün, üretim yerinde gerçekleştirilmesi esastır. Arazi kontrollerinin yerinde yapılabildiği yerlerde; Yönetmelik hükümleri doğrultusunda arazi kontrolleri gerçekleştirilir. Kontrol esnasında kontrolör tarafından, koruyucu tedbirler alınır. (Koruyucu tedbirler, olağanüstü durumun özelliğine göre resmi otoriteler tarafından belirlenen tedbirlerdir.)

c) Müteşebbisin kontrol ve sertifikasyon talebi olması durumunda, yetkilendirilmiş kuruluş risk analizi ile kontrolün gerçekleştirileceği il/ilçenin yetkili kurumları tarafından alınan kararları da dikkate alarak en uygun kontrol yöntemini belirler. Üretim alanına ulaşımın mümkün olamaması halinde, kontrolör tarafından uzaktan kontrol gerçekleştirilir.

Uzaktan kontrol işlemi tıpkı yerinde kontrollerde olduğu gibi aynı düzeyde titizlik ve tarafsızlık ile sonuçlandırılır.

Hazırlayan	Onaylayan
Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUG(Kalite Yön.)	Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUG(G.Müdür)

Uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin genel kurallar

1) Arazi veya işletme kontrollerinin yerinde yapılamadığı durumlarda, uzaktan kontrol sonuçlarına göre sertifikasyon faaliyetleri gerçekleştirilebilir.

2) Uzaktan kontrol faaliyetleri aşağıdaki şekilde uygulanır:

a) EGETAR, uzaktan kontrole ilişkin gerekçeleri, bilgi ve belge ile tespit ederek, ilgili müteşebbis dosyasında kayıt altına alır.

b) EGETAR, çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından uzaktan kontrol talebinde bulunan işletmenin risk değerlendirmesini yapar.

c) Uzaktan kontrolün gerçekleştirilebilmesi için müteşebbisin, uzaktan kontrol süreci hakkında bilgilendirilmiş olduğuna, kontrolün uzaktan gerçekleştirilebileceğine ve olağanüstü durumun sona ermesinden itibaren en geç üç ay içerisinde kontrolün üretim yerinde doğrulanacağına dair onayı alınır.

ç) EGETAR, kontrol sürecinin kaydının (görüntü ve ses) alınabileceğine ilişkin müteşebbisten 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereği açık rıza beyanı alınır.

d) Uzaktan kontrolü yapılacak müteşebbislerin yetkilileri ile temasa geçilip, ses ve görüntü kaydı ile ilgili alt yapı oluşturulur.

e) EGETAR, tercihen ilgili müteşebbis için bir önceki yerinde kontrolünü gerçekleştirmiş veya daha önce kontrolünü gerçekleştirmiş bir kontrolörü atar. Daha önce yerinde kontrolü gerçekleştiren kontrolör bulunmuyor ise başka bir kontrolör atanır.

f) Müteşebbisler, üretim dönemine ait analiz raporu, kritik noktaların görsel çıktıları ve işletme ile ilgili her türlü bilgi, belge vb. dokümanı EGETAR'a kontrol gerçekleşmeden önce gönderir. EGETAR, işletmenin daha önceki üretim dönemine ait kontrol raporları ve düzeltici faaliyetlerini de dikkate alarak gönderilen dokümanı inceler.

g) Numune almaya ilişkin genel hükümler çerçevesinde, numune müteşebbis tarafından alınır ve EGETAR' ın dış kaynak olarak sözleşme yaptığı ve Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvara analiz amacıyla gönderir. Yetkilendirilmiş kuruluş, ilgili laboratuvardan analiz kapsamı ve sonuçlarını talep ederek değerlendirir. Risk analizi sonuçlarına göre gerektiğinde Bakanlık il/ilçe müdürlükleri, numune alımı yaparak veya numune alımına eşlik ederek alınan numunenin güvenli bir şekilde laboratuvara gönderilmesini sağlayabilir.

ğ) Uzaktan kontrolün yapılacağı tarihte üretim sahaları ile görsel kontrol gerektiren konular görüntüleme yöntemi ile kontrol edilir.

Denetimler / değerlendirmeler sırasında uygulama aşağıdakileri içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- ❖ Toplantılar; ses, video ve veri paylaşımı dahil telekonferans tesisleri aracılığıyla
- ❖ Eş zamanlı (gerçek zamanlı) veya eşzamansız (varsı) uzaktan erişim yoluyla belge ve kayıtların denetlenmesi / değerlendirilmesi
- ❖ Hareketsiz video, video veya ses kayıtları ile bilgi ve kanıtların kaydedilmesi
- ❖ Uzak veya potansiyel olarak tehlikeli konumlara görsel / ses erişimi sağlama

h) Kontrol sonucunda; organik tarım mevzuatına uygun olmayan durumun tespit edilmesi halinde Yönetmelik hükümlerinde belirtilen yaptırımlar uygulanır.

3) Uzaktan kontrol ile gerçekleştirilen sertifikasyon faaliyetlerinin, olağanüstü durumun sona ermesinden itibaren en geç üç ay içerisinde yerinde kontrolleri yapılır. Uzaktan kontrolde müteşebbis tarafından gönderilen bilgi, belge, rapor ve dokümanların arazi kontrolleri ve objektif delillerle uygunluğu doğrulanır. Bu şekilde doğrulama amaçlı yapılan kontrollerde Yönetmelikte yer alan bir günde denetlenecek müteşebbis sayısı risk analizleri dikkate alınarak iki katına kadar çıkarılabilir. Uygunluğu doğrulanamayan hususlarda Yönetmelik hükümleri gereğince işlem tesis edilir.

Ülke genelinde veya münferit il/ilçelerde olağanüstü durumun devam ettiği veya sona erdiği EGETAR sorumluluğunda takip edilir, gerektiğinde Bakanlık olağanüstü durumun sona erdiğini veya devam ettiğini yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirir.

Hazırlayan	Onaylayan
Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUG(Kalite Yön.)	Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUG(G.Müdür)

Risk analizi sonucunda habersiz kontrol yapılmasını gerektiren özel durumlar dışında habersiz kontroller olağanüstü durumun sona ermesini müteakip gerçekleştirilir.

Olağanüstü durum sonucunda ortaya çıkan risklerin engellenmesi amacıyla müteşebbisler;

- Ürün güvenliği ile iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak şekilde yazılı ve görsel kurallar geliştirir, uygular ve kayıt altına alır.
- Çalışanlarına hijyen ve koruyucu önlemler konusunda eğitim düzenler.
- Olağanüstü durumdan etkilendiğinden şüphelenilen personelle ilgili olarak gerekli tedbirleri alır. Buna ilişkin risk değerlendirmesi yaparak olağanüstü durum etkilerinin yayılmasını engelleyecek, ürün güvenliği ile çalışanların sağlığını koruyacak çalışmaları yapar.

Uzaktan kontrol sonucunda Egetar, sertifikasyon faaliyetini aşağıdaki şekilde yürütür:

- Yönetmelik hükümlerine uyum gösterecek şekilde düzeltici faaliyetleri etkin bir şekilde kapatamayan müteşebbise sertifika düzenlenmez.
- Uzaktan kontrol sonucunda düzenlenen sertifikaların geçerlilik süresi, düzenlendiği tarihten itibaren **en fazla altı aydır.**
- Düzenlenen imzalı sertifikaların dijital kopyaları müteşebbise elektronik olarak gönderilir. Islak imzalı sertifikalar ise olağanüstü durumun sona ermesinden sonra ilgililere ulaştırılır. Uzaktan kontrol ile gerçekleştirilen sertifikasyon faaliyetlerinin, olağanüstü durumun sona ermesinden itibaren en geç üç ay içerisinde yerinde kontrolleri yapılır. Uzaktan kontrolde müteşebbis tarafından gönderilen bilgi, belge, rapor ve dokümanların arazi kontrolleri ve objektif delillerle uygunluğu doğrulanır. Bu şekilde doğrulama amaçlı yapılan kontrollerde Yönetmelikte yer alan bir günde denetlenecek müteşebbis sayısı risk analizleri dikkate alınarak iki katına kadar çıkarılabilir. Uygunluğu doğrulanamayan hususlarda Yönetmelik hükümleri gereğince işlem tesis edilir.

Kontrol ve sertifikasyonu yapılan müteşebbislerin dosyaları TS EN ISO/IEC 17065 5.2 maddesi çerçevesinde tarafsızlık mekanizması tarafından öncelikli olarak değerlendirilir. Yetkilendirilmiş kuruluş, uzaktan kontrol ve sertifikasyon süreçlerinde görev alan personelin bilgi teknolojileri kullanarak hizmet yürütme yetkinliğini sağlayacak ve olağanüstü durumla ilgili koruyucu tedbirleri içerecek eğitimleri gerçekleştirerek kayıt altına alır.

Aşağıdaki durumlarda uzaktan kontrol ve sertifikasyon faaliyetleri yapılamaz:

- Üretim faaliyetinin veya sertifikalandırılacak ürünün olmaması,
- Organik tarım uygulamaları kapsamında, ilk kez sözleşme imzalayan müteşebbislerin olması,
- Bir önceki yıl yayımlanmış sertifikasının bulunmaması veya farklı ürünlerde organik tarım sertifikasının bulunması,
- Müteşebbislerin uzaktan kontrol ve sertifikasyona ilişkin talebinin bulunmaması,
- Arazi kontrolünü gerektirecek düzeyde bir şikâyetin veya riskin olması.

EGETAR, olağanüstü durum nedeniyle ilgili yönetmelik, prosedür ve talimatlar çerçevesinde kontrol ve sertifikasyon süreçlerinde yaptığı değişiklikler hakkında sözleşme yaptığı müteşebbisleri bilgilendirir.

5.REFERANSLAR

- 18.08.2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik
- Yeni Koronavirüs Hastalığı (Covid-19) Nedeniyle Organik Tarımda Kontrol ve Sertifikasyona İlişkin Talimat (2020/02)
- P706 Akredite Kuruluşları Etkileyen Olağanüstü Durumların Yönetimi Prosedürü
- P705 Uzaktan Denetim Prosedürü
- IAF ID 12:2015 Principles on Remote Assessment (Uzaktan Değerlendirme İlkeleri)
- IAF ID 3:2011 IAF Informative Document For Management of Extraordinary Events or Circumstances Affecting ABs, CABs and Certified Organizations

Hazırlayan	Onaylayan
Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUG(Kalite Yön.)	Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUG(G.Müdür)

KY-P15 OLAĞANÜSTÜ DURUMLARIN YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

- IAF MD 4: 2018 IAF MANDATORY DOCUMENT FOR THE USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT) FOR AUDITING/ASSESSMENT PURPOSES

REVİZYON TAKİP TABLOSU		
Rev. No.	Revizyon Gerekçesi	Tarih

Hazırlayan	Onaylayan
Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUĞ(Kalite Yön.)	Zir.Yük.Müh.Cüneyt ÖZBAŞBUĞ(G.Müdür)